

Betrek burgers creatief bij

waterplannen

Waterplannen van de gemeente hebben alleen succes als de bewoners erachter staan. Stadsbesturen doen er daarom alles aan om de mensen erbij te betrekken.

Van bordspel tot fietstocht.

Nijmegen stelde een Waterservicepunt in voor burgers met vragen over water in de stad. Het servicepunt ondersteunt ook de uitvoering van het Waterplan, dat in overleg met de burgers is opgesteld. De stad wil drinkwater besparen met de installatie van verbruiksmeter, kwaliteit van het oppervlaktewater verbeteren met groene oevers, regenwater afkoppelen van het riool en water zichtbaar maken in de stad.

'Meer bewustwording creëert een grote betrokkenheid', meent Ton Verhoeven van het Waterservicepunt. Op www.waterbewust.nl is te zien hoe Nijmegen dat doet. Door de stad is een fietsroute ('Watertrappen') langs huizen en bedrijven die zijn afgekoppeld van het riool. Die afkoppeling is zichtbaar gemaakt met 'bedriegertjes'. Dit zijn fonteintjes op een plein die onverwacht spuiten, gevoed met ondergronds opgeslagen regenwater van de daken van omliggende huizen. Elders in de stad wordt het verzamelde regenwater gebruikt voor een waterkunstwerk WATERIS. De fietstocht, van zeven kilometer, brengt de mensen op ideeën. Verhoeven: 'Met Pasen vorig jaar organiseerden we een watermarkt. Daar presenteerden de waterpartijen zich aan de burgers. Mensen konden ter plekke een regenton ophalen. Dat was een groot succes.'

Gratis regenton In Den Bosch betrok men de inwoners intensief bij de herinrichting van de woonwijk De Vliert. 'Het oude riool moest vervangen worden door een stelsel waarin het afvalwater en regenwater apart wordt opgevangen. 'Met de bevolking zijn sessies geweest over het gebruik van het

regenwater', zegt Kees Vos van de gemeente Den Bosch. 'Uitgangspunt was het water zoveel mogelijk ter plekke verwerken.'

In overleg met de bewoners van de 1.200 huizen zijn er keuzes gemaakt. Aan de tuinkant van de woningen werd het water opgevangen in een regenton. Die loopt over in een krat onder de grond van een halve kuub. Van daaruit sijpelt het water geleidelijk in de bodem. Aan de voorkant zaagde men de regenpijp af en liet men het water op straat lopen in de goot.

Bordspel Ook in Groningen zijn ze creatief met water. Er is een bordspel ontworpen met de naam 'Water verbindt'. 'Dit waterspel is een combinatie van RISK en Monopoly', zegt medebedenker stadsecoloog Wout Veldstra. Er staan functies op de kaart van Martinitoren tot een stuk akkerland. De spelers moeten die verschillende plaatsen veroveren en een waterrijk vormen. 'Spelers raken doordrongen van de kwetsbaarheid van de verschillende functies. Zo heeft een natte ondergrond

andere gevolgen voor het gebruik dan verdroging. Op die manier wordt de bewustwording met water in gang gezet.'

Het spel is onder meer gebruikt bij speelse voorlichting over de afvoer van het regenwater in de woonwijk Lewenborg op een voormalig gasfabriekterrein naar het Oosterhamrikkanaal. De haven dient daar als buffer van waaruit het overtollige water stroomt naar de vijvers in het stadspark Noorderplantsoen. Dat is ecologisch een stap vooruit.

Waterambassadeurs In Dordrecht zijn de mensen die hebben meegepraat over het Waterplan uitgeroepen tot waterambassadeurs. Twee keer per jaar bezoeken ze een nieuw project. De laatste keer was dat een bergbezinkbassin. 'De aanleg kost veel geld, maar straks zie je er niets meer van. Daarom lieten we ze een kijkje in de bak, zodat ze weten waar straks het overtollig regenwater blijft', zegt Rob Weeda van de gemeente Dordrecht. ■

Werk aan een grote betrokkenheid van burgers, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven bij het nieuwe waterbeleid.

Ecopolis als hulpmiddel

In het model Ecopolis worden de stromen van materie door het stedelijk systeem, de ruimtelijke vormgeving en de processen bij besluitvorming, ontwerp, aanleg en gebruik onderscheiden. De door S. Tjallingii ontwikkelde ecopolisvisie beschrijft de stad als een ecosysteem met stromen (energie, water, grondstoffen), gebieden en actoren. Milieuproblemen worden hiermee vanuit drie invalshoeken belicht: technisch (duurzaam beheer van

stromen), ruimtelijk (uitbuiten van de potenties van een plaats) en procesmatig (besluitvorming en participatie). Ecopolis maakt duidelijk hoe de ecologische aspecten in het proces van bouwen en plannen op verschillende ruimtelijke schaalniveaus aan de orde kunnen komen, enerzijds door de efficiency van stromen in de stad te vergroten, anderzijds door de omstandigheden ter plaatse te benutten (ruimtelijke kwaliteit) en draagvlak te creëren (proceskwaliteit).